

Monitorování chování

Hodnocení chování učitelem je běžný způsob, který se v současnosti ve školách užívá. Jeho účinnost je však omezená, často podněcuje pouze vnější motivaci a chování žáka ovlivňuje pouze dočasně, pokud ten se chce vyhnout špatnému hodnocení nebo popř. chce získat hodnocení dobré. Proto je lepší kombinovat hodnocení učitelem a hodnocení žákem.

Hodnocení chování učitelem:

- 1) pozorování ve vyučování
- 2) strukturované hodnocení

1) Pozorování ve vyučování

Je vhodné pro krátkodobé pozorování jako podklad pro rozhodnutí pedagoga o intervenčních postupech.

Zahrnuje následující oblasti:

1. Pozornost

- záměrná
- interval pozornosti

2. Interakci

- s učitelem
- se spolužákem ve dvojici
- se spolužáky ve skupině

2.1. Komunikaci: verbální, nonverbální

- s učitelem
- se spolužákem ve dvojici
- se spolužáky ve skupině
- před posluchači

4. Práceschopnost

5. Schopnost reagovat na pokyny učitele

6. Schopnost dodržovat pravidla

- samostatná
- ve skupině
- při organizaci pracoviště, při realizaci zadaného úkolu

7. Reakci na hodnocení - pochvalu, pokárání, dobrou a špatnou známku

8. Významné aspekty ovlivňující chování

2) Strukturované hodnocení problému (Elliott, Place, 2002)

Využívá se pro dlouhodobé hodnocení problému, nevšímá si pouze školního prostředí a chování žáka v něm, ale i rodinného prostředí, vztahů k vrstevníkům, životní historie žáka.

Strukturované hodnocení

1. Základní témata

- Jaké jsou základní problémy? Koho se týkají? Kdo se na nich podílí, proč?
- Zjistit podrobnosti o problému – kdy vznikl, jak dlouho trvá, intenzita, okolnosti, následky
- Postoje zainteresovaných osob – žáka samotného, jeho rodičů, učitelů, spolužáků

2. Historie vývoje

- Událo se něco v životě žáka, co by mohlo mít vliv na jeho současný problém?

3. Školní výkon

- Odpovídá jeho nadání?
- Vztahy k učitelům
- Vztahy k žákům – pozor na možnost šikany

4. Zájmy a volnočasové aktivity

- Má nějaké zájmy
- Zajímá se vůbec o něco
- Jak tráví volný čas a s kým

5. Traumatizující události

- Nestalo se něco v blízké minulosti, co by mohlo být příčinou nynějších problémů?

6. Vztahy v rodině

- Nejlepší je pozorováním při rozhovoru
- Kdo mluví především
- Kdo má hlavní slovo
- Kdo je autorita v rodině, pro žáka

7. Chování dítěte

- Nálady
- Vyrovnanost
- Ve třídě, ve volnočasových aktivitách, o přestávkách, při cestě ze a do školy

Hodnocení chování žákem

Kdy?

- **Pro udržení pozornosti k danému problému**
- **Pro zjištění pokroku**
- **Pro podporu trpělivosti**

Důvody pro užívání tabulek a smluv

- umožní žákovi zapamatovat si pravidla
- v dítěti roste pocit úspěšnosti
- povzbuzují sebedůvěru – vlastní ovlivňování
- podporují vědomí úspěchu a vnitřní motivaci - vědomí vlastního já
- motivují dítě i v případě, že je pokrok pomalejší
- zvyšují důvěru mezi žákem a pedagogem
- dávají možnost soustředit se na konkrétní kladné chování a postoje
- pomáhají zlepšovat chování ve slabších dnech.
- povzbuzují všechny účastníky procesu
- učí žáky k zodpovědnosti
- umožní žákovi okamžitou zpětnou kontrolu o tom, jaké výsledky dosahuje
- smlouvy znázorňují, kam dítě pokročilo
- poskytuje kontrolu i rodičům
- motivují i pedagoga

Pokyny k sestavení tabulek

- vytvářet společně s dítětem
- nepřepřehňovat tabulku problematickými rysy chování
- stručnost
- srozumitelnost